

GAZETA

FRANSSOEEVANEI.

Gazeta este de două ori, adică: Mercuria și Sâmbata, Fie o dată pe săptămână, adică: Mercuria. Prețului este pe 1 anu 10 f.; pe diumetate a. 5 f. m. c. în lăintru Monarchiei.

Pentru țeri străine 7 f. pe 1 sem., și pe anul întregu 14 f. Se prenumera la toate poste c. r., cum și la toți cunoscuți noștri DD. corespondinți. Pentru serie „petitu“ se ceru 4 cr. m. c.

Partea oficiosa.

Maiestatea Sa c. r. apostolica, cu prea nalta otarire din 26. Noembrie 1855 s'a induratu prea gratiosu a denumi de consiliari de scôle în Ardealu: Pe secretariulu de locutiintia Ioanne Carolu Schuler, pe directorulu de carantina, Doctoru Pavelu Vasiciu, și pe paroculu cetatei Peciu (Fünfkirchen) Doctoru Carolu Festl.

Partea Neoficiosa.

Din Bucovina. Sosindu finea anului ar' fi cu scopu, ca o peana deprinsa și o capacitate inciată în totii ramii progresului carii iam facutu estimpu se ne recapituleze totii pasii de înaintare ce iam facutu și în anul acesta. — Eu lasandu cele ce privescu la toata țier'a, ve însciintiezu numai atata, ca printr'unu cerculariu consistor. din 4./16. Dec. se scrisse unu concursu spre ocuparea statiunei de invetiatoriu într'o scôla trivială acum de nou sistemisată în Banila răsăca, cu salariu de 200 florini mc. și altulu pentru scôla trivială din Bilhaucze cu 180 florini.

Acăsta veste e dela Pruth. Dee Dumnedieu, ca se vîna și pe la noi organizarea scôlelor comunale și triviale. —

Din Banatulu Temesianu.

Despartimentulu alu V.

Scôle populare, bine sistemisate.

(Urmare din Nr. tr.)

Despre partea intelectuală n'ar fi reu ca invetiatorii se pôta fi catu s'ar puté mai invetiati, pentruca fiindu crescerea prunciloru maiestria cea mai fina între tôte operatiunile omenesci, asia dara nu ear' sta reu, ba tocma ar fi de lipsa, ca se aiba unu înaltu gradu de cultura.

Chiaru și în impregiurarile de facia va fi cu scopu a tiené, ca deca voimu moralicesce a cresce, invetiatoriulu poporalu se ne fia desteptatu, de și numai în limb'a sa materna, pentru ca avendu de scopu crescerea și desteptarea poporalu în massa, aceluia debue conductori catra virtute, nu servitute, ca mai nainte candu scôlele se socoteau de propaganda iobagiei; catra onóre, nu disonóre, catra impresiunea binelui, și urgisirea reului, asia prin urmare cultivarea voiei, firesce urmandu ca acăsta fara cultivarea întielegerii nu se pôte gandi.

Eara cultura acestora se pôte cere și astepta dela orice invetiatoriu care au trecutu prin scôla preparandésca, și numai se aiba o sistema asiadiată plină de idei, și obiecte cerute la crescerea poporalu, dupa care cu lesnime se potu comunica invetiaturile cerute, — altumintrelea daca nui sistema, apoi nici idee, prin urmare nici principiu nici scopu pôte se aiba, macar de s'ar puté laudare și cu tôte sciintiele cele mai înalte, sau ar fi trecutu prin cele mai vestite universitati, nici unu folosu am avé. —

Despre partea volnica sau voia (morală) unu invetiatoriu debue se fie modelu de virtute, modelu de adeverata cinstire de Dumnedieu, din leuntru și din afara. — Din leuntru cu tóta pietatea și reverintia; eara din afara elu se stimese beserica cu tóta cuvenita reverintia, ca locul celu destinat, prin care se vederésca adeverata din leuntru pietate. — Elu la locul seu se siéda, cu cea mai sfiosa, și mai venerabila pusetiune, — De caanta elu cu o melodie dulce se cante, blandu iar' nu restitu.

Se nu îndrepte smintele prunciloru în beserica (în unele locuri, în beserica Iovescu, pedepsescu pruncii, tragu de urechi, de capu, ingenuchie pre baietii scolarii, s. a. s. a.!!) —

Daca cetesce, asia se cetesca, ca se fie întielesu de totii, de umbra în beserica, asia se umbra, cum se cuvine a umbra în casa Imperatului cerescu, și cu unu cuventu, asia se se pôte, în catu se pôte fi modelu de adeverata cinstire dumnedieésca.

Eara daca aude defaimanduse numele lui Dumnedieu, și alte lucruri sacre. — Prin intristarea sa se arate ne placerea, nu că farișei de locu incependu a fulgera, ci numai prin intristarea fetii, demonstrandu invetiaceiloru sei și cu cuventulu, „ca, omulu celu scôte din comora cea rea, și ca, din prisosala animii, graiesce gura, s. a.“ ca invetiaceii sei și din trasurile fetiei lui se pôte prevedea greutatea pacatului acestuia, de a lua numele lui Dumnedieu îndesiertu; și asia cu un cuventu invetiatoriulu se fia crescinulu celu mai loialu, cinstitoriu de Dumnedieu, onoratoriu și cu fapta, și cu cuventulu, ca numai prin acăsta va sci stôrce stimatiunea universală asupra sa, și numai asia și va puté pastra antea invetiaceiloru sei autoritatea. —

Invetiatoriulu se fie modelu de virtute, modelu de continere — elu se nu fie betivu, totudeodata elu se se tienă în cea mai exacta curatiane; — se nu fie murdariu — se fia cumpatatu în mancare, și în beutura, și asemenea datineloru religiei, elu se postésca cu buna cuviintia, ca se nu dea scandala poporalu, cu despretiurea datineloru besericeii străbunesci, sau străvechi, — ca se nu dea ocașiune de smintela celui mai slabu în stiintie.

Eara în gustarea veseliloru, și bucuriloru comune, se fie retrasu, — nu dicu, ca se nu iea parte din ele, ci numai cu cumpetu și dupa cum lasa buna cuviintia; — dara se nu fie elu conductorulu — pentru ca prin acăsta singuru de sine degradésca sacrulu seu caracteru; — și candu merge elu cu preotulu la vre o funcțiune împreunată cu ceva reverintia sacra, sau și la mese, nunți, s. a. s. a., elu se nu se faca de risu, cu cantarile sale de lume și de amoru. — —

Asia dara invetiatoriulu, în gustarea bucuriloru, și a veseliloru trupesci, se fie unu modelu de virtute, unu modelu de inventatu, întru tôte prin continere.

Invetiatoriulu se fie modelu de dreptate, — elu se nu fie sumețiu, se nu fie invidiosu — se nu fie certaretiu, sau batjocoritoriu, ci prafiesce carele se'lu onoreze dupa caracterulu seu propriu. — De binele de aprôpelui se se bucare și de reulu lui sa se intristeze și dimpreuna se compatimésca; nedreptatea se o urasca, — milosu — înduratoriulu se fie — mai mariloru sei cu tóta reverintia se faca desatulu — și cu unu cuventu, totu ce aru dori ca sei faca altulu lui se faca și elu altuia, — ca numai asia va puté seceera stimatiunea publică, și se va puté areta, ca este adeveratulu implinitoriu alu sacratulu seu oficiu.

Altumintrelea daca aceste epitete nu le va avea, degiaba neostenimu, pentru ca ne avendu invetiatoriu voia sa restrinsa, și țiermurita de regulele virtutii, și asemenea ceruta crescere morală — cum va puté elu îndrepta, sau dirige voia altora? — Celu ce n'are regula cum va sci da regula? — Cum va sci elu pre alti oreste în virtute — candu elu nici nu scie ca ce este virtutea, pre care elu o néga cu faptele sale.

Asia dara numai unu omu cu virtute, pôte se fia unu invetiatoriu harnicu, coresponditoriu scopulu, și înaltei misiuni de crescatoriu adeveratu. —

милитари и да окъпват милитари и да изкръпят дрехарилоръ

МАРЕА БРИТАНИЕ. London. Фойле Londonese се окъпва кърпичкы зпел депеше телеграфике дин Виена...

„Times“ днкъ ворвеште деспре мисиснеа гр. Естерхазі ші маі адазде, кз да ачеста с'ар фі днвоітш ші Франца ші Англіа...

„Конституционалн“, фобіе офіціалъ дин Франца днкъ ворвеште деспре наші ачештіа ші „Чесена“ азкторнл артиклялї респективш зиче, кз акъм с'а отържтш не деплінш козккореа Австріей...

Нз се штіе към ші дп че модш ва фі козккореа Австріей, вї „дп орче касш ретнне модалїтатеа козкккрїї еї акъм о конозквендш дин днвоїреа перфектш, че саш рестаторїтш акъм днпре ачесте 3 пзтерї.

Челе че се скрїш деспре терміннлш де 14 зїле, дп каре сз респннш Царнлш, дѣкш прїмеште пнктеле орї нз, прекъм шї штіреа кз дп касш де непрїмїре Австріа дшї ва рекїема солнлш сшш дин Петерсвзргш шї шї ва днтрервнне комерцнлш сшш дїаломатїкш кз Рзсіа, се влшш а фї маї мнлшш неште днвенте шї адазсе кзтезате, кзче „Кореспондїнга австріакш“ зїче, кзткш дин теозрїле че леа лнлшш Австріа кз арматѣ са (пѣте кз днделеце редзчереа арматей) нз се пѣте дедзче кз ва пшї еа дп контра Рзсіей.

ТЪРЧИЯ. Konstantinopole, 10. Децемвре п. Штірїле со- сїтѣ де аїчї кз поста левантїнш спнлш, кз Омер Паша а лнлшш локалїтатеа Конї, каре о нлмал 5 мїле департе де Кнтаїс шї кз аїчї аш пзсш мѣна пе мнлше магазине кз провантш шї кз 12 мїлї кожѣче.

Се маї скрїе, кз да кърта Търчіей сшш еаршш зпш министрїс алш лш Решїд Паша.

Деспре вїторїлш Прїнципателорш, каре се черпш акъм дп Константїнополе шї деспре регнлареа лорш, с'аш стркквратш зпеле пнкте че се прїмїрш шї де конферїнга де аколо; ачесте снпт: Свсшдїпереа Свзертнїтшї Сьлтаннлш; лївера адїнїстраре інтернш; Молдова шї Цѣра ромнїскш сз факш зпш статш снпшш зпш Прїнцш пѣмѣнтенлш алесш пе вїацш; тоцї фанарїодїї снпт де аїчї ескїшї; гзвернлш сз фїе репресентатївш, кз дѣз камере; мїлїдїе націоналш; фортзрецеле сз се рестазрезе; дп челе де

кзпетенїе сз фїе гарнїсонш тзрчѣскш. Трївзтлш че е а се да ла Пѣртш се ва фїпса ла днтрареа Домнлшї дп оказнш шї ачела ва ретнлш пе вїацш.

РЪСИЯ. Одеса. „Oest. Zeit.“ днпршшїе о штіре дин Одеса, кзткш аколо се ворвеште фѣрте мнлшш деспре зпш трак- татш секретш, каре с'ар фї днкеїетш днпре Рзсіа шї Стателе Нордамерїкане, дп пзтереа кързїа сшшї деа ажзторш днпршш- татш, дѣкш кзтѣа Нордамерїка ар фї днїмпїнате де пзтерїле а- пзсене кз рзсвоїс. Стателе нордамерїкане с'аш декларатш одаш, кз еле нз се аместекш дп кавса ресзрїтѣнш; пѣте фї кз пен- трш алте евентнлїтшї маї денерале сз се фїе фккшш асшфелїс де пашї. Дар' фїаїма ачеста ва фї ешїтш дин алте штірї, каре черкнлзшш, кзткш кавїнетнлш дин Петерсвзргш негодїазш кз кавї- нетнлш дин Вашингтон, пентрш ка сз і кзтпере вр'о 40—50 де корвнїї.

Дин Варшавїа се скрїе, кз Пр. Паскевїчш е фѣрте ршш во- павш; фїаїма вреа а шті, кз елш ар фї шї мзрїтш дп 19. Де- чемвре.

ANUNTIUNCIARE

Io an Baina de Paava, кз волта де галантерїе шї ар- тефакте дп отрада ськвїлорш Nr. 247, дшї рекомнлшш пентрш сьрвзторїле Наштерїї че се апронїе шї пентрш анлшш позш, тотш- фелїлшш де артефакте потрївїте пентрш аресенте прнчїлорш, пре- към шї пентрш чеї крескнїї, шї се рѣгш ка сз потѣскш верчїне спре а vedѣ дп локалїтатеа лшї, дп че кнпш е провззшш еа кз челе маї алесе обїекте, де каре аїчї дпкш нз с'аш влзшш пѣпш акъм, шї ачеста нз нлмал дп волта де пѣпш акъм, чї шї дп ка- тнлш дин тшш де асвїра шї обїектеле сз влншш кз прецзрї еф- тїне дѣшпте.

Insciintiare de Prenumeratiune

1a

Gazet'a Transsilvaniei si FŃi'a pentru Minte, Inima si Literatura pe anulu 1856

totu cu pretiulu defiptu de pana acum, cu tѣte ca jurnalele isi suira pretiulu dupa caristia ce domina; asia pretiulu e:

pe 6 luni 5 f., pe 1/4 2 f. 30 cr. m. c. in Iaintrulu Monarchiei; si 7 f. m. c. (sѣu 21 sfanti) in tierile neaustriace.

Gazeta va esi ca si pena acum de done ori pe septamana afara de serbatorile Nascerei si ale Invierii; FŃi'a o data pe septemana du- pa modalitatea de pena acum; va depinde inse dela numerulu prenu- merantiloru imbogatirea FŃiiei.

Ca oficiale va publica scriile cele mai insemnate.

Prenumeratiunea se face pe la c. r. oficie postale si la cunoscutїi vechii nostri DD. Corespondenti, ca si pana acumu.

Se afla pentru doritori esemplare de ajunsu atatu dela 1. Ianua- riu catu si dela 1. Iuliu a. c. cu pretiulu indatinatu.

Scrisorile numai cele francate se voru deschide. Devis'a remane cea vechia: binele publicu.

Domnii prenumeranti sesi dea acuratu numele postei cei mai de aprѣpe cu ambe numele, romanu si germanu ori magiaru.

Suntu rogati DD. prenumeranti, ca se grabѣsca cu prenumeratiu- nea, cѣ se nu li se intardia tramiterea regulata.

Redactiunea va procede in curatiani'a sufletului si de aci 'ncolo.

fara ca sa-si maї faca programe maї, pentru care apoi sa nu fia in pusetiune a-si tienѣ cuventulu.

Reclamatїunile sa se tramite defacute si sa aiba Nrulu pe adresa insemnatu, ad. de pe coperta in care se tramite Gazeta infasiurata; apoi reclamatїuni dupa anї sѣu semestre intregi facute nu se potu respecta nici odata. — Dnїї, carїї au remasu cu refuirea prenumera- tїunei indereptu, se binevoїѣsca a nu maї amana refuirea.

Ađio дп Брашовш 29. Децемвре п.:

Азрлш (галвїнїї) 5 ф. 17 кр. мк. Арїнїтлш 13 %.